

РЕШЕНИЕ

№ 332

гр. Варна, 17.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и трети февруари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Ирена Н. Петкова

Членове: Наталия П. Неделчева
мл.с. Симона Р. Донева

при участието на секретаря Галина Г. Славова
като разгледа докладваното от мл.с. Симона Р. Донева Въззивно гражданско дело № 20223100500228 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 ГПК.

Образувано е по **въззивна жалба с вх. № 302531 от 19.11.2021 г.**, депозирана от ИВ. В. Х., ЕГН: *****, чрез адв. П.Н. срещу Решение № 262718 от 29.10.2021 г., постановено по гр. д. № 12651/2020 г. по описа на Районен съд – Варна, **В ЧАСТИТЕ**, с които е:

- отхвърлен иска на жалбоподателя за осъждане на „Сен Гобен България“ ЕООД, /с предишно наименование „Сен Гобен Констракшън Продъктс България“ ЕООД/, ЕИК: 131234803, да му заплати обезщетение за претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени физически болки и душевни страдания в резултат на настъпилата трудова злополука на 4.06.2018 г. **за разликата на присъдената сума от 20 000 лева до претендираните 80 000 лева**, на основание чл. 201, ал. 2 КТ, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на настъпване на увреждането - 4.06.2018 г. до окончателното изплащане, както и е

- отхвърлен иска за осъждане на „Сен Гобен България“ ЕООД, ЕИК: 131234803, да заплати на жалбоподателя, обезщетение за причинените на ищеца имуществени вреди вследствие на трудовата злополука, **за разликата над присъдените 1 079,08 лева до претендираната сума от 5 313,91 лв.**, на основание чл. 201, ал. 2 КТ, като за разликата от 1079,08 лева до 4 316,63 лева, от която разлика 457,44 лева са обезщетение за временна нетрудоспособност за периода 4.06.2018 г. - 3.01.2019 г.; 712,47 лева - обезщетение за безработица за периода 3.01.2019 г. - 2.09.2019 г. и 3 146,42 лева – брутно трудово възнаграждение за периода от 2.09.2019 г. до 19.01.2020 г., и като неоснователен за разликата /997,58 лв./ от 4 316,63 лева до 5 313,91 лв., претендирана като обезщетение в

размер на брутно трудово възнаграждение за периода от 2.09.2019 г. до 19.01.2020 г.

Депозирана е и **въззивна жалба с вх. № 302541 от 22.11.2021 г.** от „Сен Гобен България“ ЕООД, /с предишно наименование „Сен Гобен Констракшън Продъкс България“ ЕООД/, ЕИК: 131234803, чрез адв. Д.С. срещу Решение № 262718 от 29.10.2021 г., постановено по гр. д. № 12651/2020 г. по описа на Районен съд – Варна, **В ЧАСТИТЕ**, с които е:

- осъдено дружеството да заплати на ИВ. В. Х. сумата от **20000 лева**, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени физически болки и душевни страдания в резултат на настъпилата трудова злополука на 4.06.2018 г., на основание чл. 200 КТ, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на настъпване на увреждането - 4.06.2018 г., както и

- осъдено дружеството да заплати на ИВ. В. Х. сумата от **1079,08 лева**, представляваща обезщетение за причинените на ищеца имуществени вреди вследствие на трудовата злополука, формирано от сбора на 1./ разликите между брутното трудово възнаграждение получавано от него преди злополуката и: обезщетението за временна нетрудоспособност за периода 4.06.2018 г. - 3.01.2019 г. в размер на 114,36 лева; получаваното парично обезщетение за безработица за периода 3.01.2019 г. - 2.09.2019 г. в размер на 178,12 лева и 2./ сумата от 786,61 лева – стойността на брутното му трудово възнаграждение за периода от 2.09.2019 г. до 19.01.2020 г., в който е бил без работа и не е получавал обезщетения и/или пенсия, на основание чл. 200 КТ, ведно със законната лихва върху нея от датата на подаването на исковата молба – 8.10.2020 г. до окончателното плащане.

В депозираната въззивна жалба от страна на ИВ. В. Х., чрез адв. П.Н. се излагат доводи за неправилност на първоинстанционното решение в обжалваните части, поради постановяването му при нарушение на материалния закон, съществено нарушение на съдопроизводствените правила и необоснованост. Твърди, че не е допусната груба небрежност от служителя, евентуално ако такава е налице, то присъденото обезщетение не било съобразено със степента и начина на съпричиняването.

За неправилен намира извода на съда за нарушаване на разпоредбите на чл. 126, т. 5 и т. 6 КТ, както и чл. 33 ЗЗБУТ, доколкото за да се приеме, че служителят е нарушил сочените разпоредби е необходимо да се установи, че работодателят е изпълнил всички свои задължения, като да е създал организация на работа и да е въвел мерки, осигуряващи здравословни и безопасни условия на труд. Излага доводи, че работодател е допуснал лоша организация на труда, довела до настъпването на инцидента. Сочи, че недобрата организация е била констатирана и от Комисията, назначена със заповедта на ръководителя на ТП на НОИ – Варна да разследва настъпилата трудова злополука, която е приела, че са нарушени чл. 16, ал. 1, т. 5 и т. 6 ЗЗБУТ, чл. 165, ал. 3 и чл. 185 от Наредба № 7 от 23.09.1999 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване. Сочи, че работодателят не е взел подходящи мерки за минимизиране на риска при работа с аспирационна машина, като не е елиминирал достъпа до движещите се части на машина.

Излага доводи за неправилност на извод на първоинстанционния съд, че дори работодателят да беше изпълнил всички свои задължения, с изключение на техническите противопоказната нерегламентирана преработка на машината, то не би могъл да предотврати вредоносния резултат при подобно небрежно действие на служителя. Сочи, че е недоказано поставянето на ръката във вътрешността на машината. Намира за неправилен извода на съда за липсата на нареждане на служителя за пускане на машината.

В продължение на горното, излага доводи за липсата на съпричиняване, евентуално за неправилност на определения голям процента на съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия. Сочи, че на служителя не са провеждани инструктажи. Излага, че

към датата на първоначалния инструктаж – 28.03.2016 г., служителят не е бил в трудово правоотношение в работодателя, възникнало на 29.03.2016 г.

Твърди, че съдът не е взел предвид признанието на ответника, че стартирането е предприето по нареждане на началник-смяната. Сочи, че не са обсъдени свидетелските показания на свидетеля Д., че пострадалият не е бил инструктиран за работа с машината. Твърди, че от представената инструкция за безопасност на труда не се установява наличието на открити и лесно достъпни въртящи с части в ресорния клапан. Излага доводи, че не са осигурени подходящи предпазни средства и средства за аварийно спиране. Сочи, че съобразно Директива 2006/42/ЕО –движещите се части на машините следва да бъдат проектирани така, че да се избегне опасността от контакт, който би могъл да доведе до злополуки.

Позовавайки се на съдебна практика, намира за неправилен извода за наличие на проявена груба небрежност от страна на служителя. Сочи, че не всяко нарушение на правилата за безопасност на труда следва да мотивира приложение на чл. 201, ал. 2 КТ, а само подчертаното субективно отношение на пострадалия, довело до осъществяване на грубата небрежност от негова страна. Съобразно липсата на изградени технологични правила и правила за безопасност в производствената база, с които да е запознат пострадалият, счита, че не може да се приеме, че същият не е проявил елементарно старание. Моли за уважаване на пълния размер на исковите претенции, евентуално ако са налице предпоставките по чл. 201, ал. 2 КТ за определяне на процент на съпричиняване не повече от 50 %. Претендира присъждането на адвокатско възнаграждение по реда на чл. 38, ал. 2, вр. с чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗА.

В законоустановения срок е депозиран писмен отговор от страна на „Сен Гобен България“ ЕООД, чрез адв. Д.С.. В същия се излагат доводи за неоснователността на жалбата. Сочи, че от представените по делото доказателства се установява съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия. Позовавайки се на заключението по съдебно-техническата експертиза, намира, че е налице 100 % съпричиняване от страна на пострадалия. В допълнение сочи, че фабрично машината няма предпазна решетка, както и че същата е била използвана съобразно препоръките на производителя. Излага доводи, че травматичното увреждане не би настъпило ако служителят не бе пхнал ръката си в ротационния клапан. Счита, че от свидетелските показания на свидетеля Д. се установява, че служителят не е бил оправомощен, нито е имал задължението да пуска машината, като запускането ѝ е извършено самоволно без нареждане.

Твърди, че са провеждани инструктажи на служителя, които се доказвали, от представените в производството книга за инструктаж по безопасност и здраве при работа.

Позовавайки се на практика на касационната инстанция намира, че груба небрежност по смисъла на чл. 201, ал. 2 КТ е налице, когато трудовата злополука е настъпила поради грубо пренебрегване и неспазване на правилата за безопасност на труда, за които пострадалият е инструктиран, когато той не е положил и най-елементарното старание, внимание и грижа за собствената си безопасност. Сочи, че в случая служителят без съответно нареждане, в нарушение на изискванията за безопасност и охрана на труда е предприел самоволно действие по проверка на състоянието на аспирационната система.

За правилен намира извода на първоинстанционния съд, че работодателят няма вина за настъпване на инцидента, доколкото е провел инструктаж на служителя за безопасна работа, обезопасил е машината и е поставил на видно на нея място инструкции за работа. Моли за отхвърляне на жалбата, депозирана от страна на служителя. Претендира разноски.

В законоустановения срок е депозиран отговор от страна на третото лице – помагач на насрещната страна - „Дженерали Застраховане“ АД, чрез гл. юрк. М.М.. В същия се навеждат доводи за неоснователността на въззивната жалба, по изложени доводи в отговора на въззивната жалба, подадена от „Сен Гобен България“ ЕООД. Моли за оставяне

на жалбата без уважение.

В депозираната въззивна жалба от страна на „Сен Гобен България“ ЕООД, чрез адв. Д.С., се излагат доводи за неправилността на решението в обжалваните осъдителни части. Позицията се на съдебна практика намира за завишен размера на определеното от страна на първоинстанционния съд обезщетение за неимуществени вреди.

От заключението по допуснатата съдебно-техническа експертиза и свидетелските показания на свидетеля Дончев счита за установено, че е налице 100 % съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия. В допълнение сочи, че фабрично машината няма предпазна решетка, че същата е била използвана съобразно препоръките на производителя, както и че увреждането не би настъпило ако служителят не бе пхнал ръката си в ротационния клапан. Твърди, че от показанията на свидетеля Дончев, било видно, че служителят не е бил оправомощен, нито е имал задължението да пуска машината, като запускането ѝ е извършено самоволно без нареждане. От изложеното от свидетелката Ив.ова за оперирането на следващия ден след постъпването в болница, намира, че ако интервенцията е била предприета по-рано, състоянието на пострадалия към днешна дата би било различно. Позицията се на заключението по съдебно-психиатричната и психологична експертиза, счита, че Х. вече няма депресивна симптоматика, като от заключението по съдебно-медицинската експертиза се установява, че е в добро общо състояние и може да функционира нормално. Счита, че искът е неоснователен поради 100 % съпричиняване от страна на пострадалия, евентуално моли за намаляване на обезщетението за неимуществени вреди на основание чл. 201, ал. 2 КТ, като се отчете съпричиняване повече от 75 %.

По повод на иска за заплащане на обезщетение за имуществени вреди излага доводи за неоснователността на същия. Соци, че ако упражняваше трудова дейност би получил по-ниско възнаграждение от обезщетението, което му е изплатено от НОИ. За неоснователен намира и иска за заплащане на имуществени вреди за периода от 2.09.2019 г. до 19.01.2020 г. в размер на 4144 лева. Излага доводи, че служителят не е проявил активност във връзка с подаването на заявление за получаване на пенсия за инвалидност.

Моли за отмяна на решението в осъдителните части, както и за отхвърляне на исковите в тези части. Претендира разноски.

В законоустановения срок е депозиран отговор на въззивната жалба от насрещната страна – ИВ. В. Х., чрез адв. П.Н.. В същия се излагат доводи за неоснователността на въззивната жалба, депозирана от страна на работодателя. За правилен и съобразен с практиката на касационната инстанция намира размера на определеното обезщетение за неимуществени вреди от 80 000 лева от страна на първоинстанционния съд.

Позицията се подробно изложените в депозираната въззивна жалба от страната доводи за определяне на по-нисък процент на съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия, както и за тези за липсата на технологични правила и правила за безопасност в производствената база.

Счита, че от изложеното в о. с. з. от вещото лице, изготвило съдебно-медицинската експертиза се установява категорично, че дори да е била направена по-рано оперативната интервенция, нивото на ампутация е щяло да бъде същото. От заключението на съдебно-психиатричната и психологичната експертиза, намира, че истински депресивен тип няма, но това не означава, че Х. е в изцяло пълноценно психологично здраве. От изложеното от експертите в о. с. з. от 30.09.2021 г. счита, че е установено, че към момента няма критерии за поставяне на диагноза депресивен епизод, какъвто е имало преди това. Съобразно нарушената хватателна функция на дясната ръка, намира, че не би могло да се приеме, че лицето е добро общо здраве.

Моли за потвърждаване на решението в обжалваните части, евентуално ако са налице предпоставките по чл. 201, ал. 2 КТ, за определяне на по-нисък процент на съпричиняване. Претендира заплащането на адвокатско възнаграждение по реда на чл. 38, ал. 2, вр. чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗА.

Депозирано е и становище по въззивната жалба на „Сен Гобен България“ ЕООД от страна на третото лице - помагач „Дженерали Застраховане“ АД, чрез гл. юрк. М.М.. В същото се излагат доводи за основателността на въззивната жалба, депозирана от страна на работодателя. Моли за уважаването ѝ, за приемане на 100 % съпричиняване от страна на пострадалия, както и за отмяна на решението в частите, с които частично са уважени исквете.

В проведеното по делото о. с. з., въззивникът не се явява, представлява се от адв. Д.. В същото и в писмени бележки излага доводи за основателността на въззивната жалба, депозирана от страната, както и за неоснователността на въззивната жалба, депозирана от насрещната страна. Моли за уважаване на исквете в пълните предявени размери. Претендира заплащането на адвокатско възнаграждение за оказана безплатна правна помощ. Възразява за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение от насрещната страна, в случай, че надвишава минималните размери по Наредба № 1/2004 г.

В о. с. з. въззиваемият, чрез адв. ДД. за уважаване на въззивната жалба, депозирана от страна, както и за отхвърляне на въззивната жалба на насрещната страна. В писмени бележки излага подробни доводи за неоснователността на исквете. Претендира присъждане на разноски за адвокатско възнаграждение

Третото лице, редовно призовано, не се явява, не се представлява.

Съдът, като взе предвид направените в жалбата оплаквания и възраженията на въззиваемия, и съобразно правомощията си по чл. 269 ГПК, констатира следното:

Производството по гр. д. № 12651/2020 г. на Районен съд - Варна е образувано по обективно, кумулативно предявени от ИВ. В. Х. срещу „Сен Гобен България“ ЕООД, /с предишно наименование „Сен Гобен Констракшън Продъктс България“ ЕООД/ искове с правно основание чл. 200 КТ, за осъждане на ответника да заплати сумата 80 000 лева, представляваща претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени физически болки и душевни страдания в резултат на настъпилата трудова злополука на 4.06.2018 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на настъпване на увреждането - 4.06.2018 г. до окончателното изплащане, както и сумата от 5 313,91 лв., представляваща обезщетение за причинени имуществени вреди, вследствие на трудовата злополука, формирано като сбор от разликите между brutното трудово възнаграждение, получавано от ищеца преди злополуката и обезщетението за временна неработоспособност за периода от 4.06.2018 г. до 3.01.2019 г. в размер на 457.44 лева, получаваното парично обезщетение за безработица по 32.95 лева дневно за периода от 3.01.2019 г. до 2.09.2019 г. в размер на 712.47 лева и сумата от 4144 лева за периода от 2.09.2019 г. до 19.01.2020 г., в който не е получавал доходи, ведно със законна лихва за забава върху нея от датата на подаването на исковата молба до окончателното изплащане.

В исковата молба се излагат доводи, че ищецът е бил в трудово правоотношение с ответника по силата на сключен трудов договор от 29.03.2016 г. Към трудовия договор били сключени още две допълнителни споразумения от 3.01.2017 г. и от 24.01.2018 г., като с първото бил назначен от длъжността „машинен оператор“, с основно месечно възнаграждение от 921 лева. Сочи, че след пристигане на работното си място, първо пускал компресорите и аспирацията. Твърди, че на 4.06.2018 г. около 16.00 ч.-16.30 ч. имало токов удар и работният процес се преустановил. Излага доводи, че нямало точно определено лице, на което да му е възложено рестартирането на системите или някой от работниците да е бил изрично инструктиран. Сочи, че в компресорното помещение отишъл ищецът, като установил, че работи само единият компресор. Твърди, че уведомил началника смяната Р.Ст.Й., с когото отишъл в компресорното. Сочи, че последният се обадил на поддръжката,

отишъл до стаята си, за да вземе ключа за отваряне на ел.таблото, като ищецът след даването на разрешение пуснал аспирацията чрез натискане на зеления бутон, но последната не заработила. Излага доводи, че е поставил дясната си ръка под аспирацията, като мислел, че освен металната решетка, там имало и датчик за замърсяването. Твърди, че внезапно машината заработила и премазала пръстите на ръката му.

Сочи, че след приемането му в МБАЛ „Св. Анна“ гр. Варна, било установено, че е получил „множествени счупвания на метакарпални кости, открито в дясно“, което наложило ампутация на няколко пръста на дясна ръка. Излага доводи, че във връзка с подадена декларация ТП на НОИ-гр. Варна в Протокол № 1029-03-4892-7 от 5.10.2018 г., е прието, че е налице трудова злополука, по чл. 55, ал. 1 КСО. Соци, че комисията е направила извод, че работодателят не е взел подходящи мерки за минимизиране на риска при работа с машината, чрез ограждане на движещите се нейни части, както и че пострадалият с поставяне на ръката в отвора на роторния клапан не е съобразил риска от увреждането. Твърди, че в същия са посочени допуснатите от работодателя нормативни нарушения и необходимите мерки за недопускане на подобни злополуки. Соци, че протоколът бил потвърден с решение по адм. д. № 14407/2019 г. на ВАС. Твърди, че вследствие на злополуката в продължение на месеци работникът се нуждаел от постоянни грижи и помощ. Твърди, че болничният престой продължил дванадесет дни в МБАЛ „Света Анна – Варна“ АД, където били ампутирани 2,3 и 4 пръст, впоследствие допълнително е приет в МБАЛ „Еврохоспитал“ ООД-гр. Варна за три дни и в УМБАЛ „Света Марина“ ЕАД-гр. Варна за осем дни. Излага доводи, че до датата на прекратяване на правоотношението ползвал болничен отпуск. Посочва, че с амбулаторни листи № 3/13.07.2018г. и № 635 от 7.08.2018 г. на АМЦСМП „Транспортен медицински център“ ЕООД- гр. Варна му е поставената диагноза разстройство в адаптацията - тревожно депресивна адаптация, която към 7.08.2018 г. е изменена на протрахирана депресивна реакция. Твърди, че по повод на проведено лечение, предписано му от психиатър е снета тревожността му. Излага доводи, че с решение № 3358/10.12.2018 г., на ТЕЛК му е определено 60% трайно намалена работоспособността до 1.12.2021 г.

Излага, че със Заповед № 390/3.01.2019 г., на основание чл. 327, ал. 1 КТ, трудовото правоотношение е било прекратено от работодателя, поради липсата на друга подходяща работа според предписанието на здравните органи. Излага доводи, че с разпореждане от 30.01.2019 г. ТП на НОИ- гр.Варна, му е отпуснато парично обезщетение за безработица, за периода от 3.01.2019 г. до 2.09.2019 г., в размер на 32, 95 лева на ден.

Посочва, че за периода от датата на злополуката 4.06.2018 г. до датата на прекратяване на трудовото правоотношение 3.01.2019 г. е получавал месечно обезщетение от НОИ за временна нетрудоспособност за периода 4.06.2018 г.- 3.01.2019 г. е общо 5989.56 лева или средно по 855.65 лева месечно. Намира, че е претърпял имуществени вреди, изразяващи се в разликата между трудовото възнаграждение и полученото обезщетение за временна нетрудоспособност за периода 4.06.2018 г.-3.01.2019 г. в размер на 457.44 лева. Соци, че от прекратяване на трудовото правоотношение 3.01.2019 г. до 2.09.2019 г., е получавал суми за обезщетение за безработица по 32.95 лева/дневно, в общ размер на 6655.53 лева, средно по 831.94 лева/месечно. Изчислява, че претърпените от него вреди, изразяващи се в разликата между трудовото възнаграждение и полученото обезщетение от 3.01.2019 г.- 2.09.2019 г. възлиза на 712.47 лева. Излага доводи, че на 19.01.2020 г. е сключил трудов договор с трето лице на длъжността „общ работник“, както и че от 2.09.2019 г. до 19.01.2020 г. не е получавал обезщетение и/или пенсия по общественото осигуряване. Намира, че претърпените имуществени вреди за този период са в размер на 4144 лева. Твърди, че от датата на злополуката - 4.06.2018 г., до датата на сключването на нов трудов договор - 19.01.2020 г., е претърпял имуществена вреда в общ размер от 5313.91 лева.

На следващо място излага, че е претърпял и неимуществени вреди, изразяващи се във

физически болки, страдания и силен стрес, основателен страх за живота, притеснения за бъдещата издръжка на семейството, чувство за малоценност и дискомфорт. Сочи, че и към настоящия момент изпитва болки и бърза умора при движенията на дясната ръка, които продължават да са ограничени Твърди, че случилото се е променило живота му, доколкото са ограничени социалните му контакти и продължава да е в невъзможност да се обслужва сам. Сочи, че претърпените болки и страдания по време на медицинските интервенции и след това, както и липсата на положителна прогноза за бъдещо пълно възстановяване рефлектират върху психическото му състояние. Моли за определяне на справедливо обезщетение по смисъла на чл. 52 ЗЗД.

В срока по чл. 131 ГПК е постъпил отговор на исковата молба от „Дистсманн“ АД, чрез адв. Й.Н., в който не се оспорва наличието на трудово правоотношение между страните. Оспорват се твърденията относно последиците от увреждането. Възражава се за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия, доколкото в поставил ръката си в роторния клапан. Сочи, че действието е предприето от пострадалия самоволно. По повод на иска за заплащане на обезщетение за имуществени вреди намира, че трудовото възнаграждение би било по-ниско от получаваното от НИО обезщетение, доколкото е щяло да бъде намалено с процента за осигурителните вноски. Моли за отхвърляне на исковете.

С определение № 261580 от 9.02.2021 г., постановено по гр. д. № 12651/2020 г. по описа на Районен съд – Варна по молба на ответника е конституирано **трето лице- помагач на страната на ответника – „Дженерали Застраховане“ АД**. В становището си дружеството се присъединява към изложените доводи в отговора на исковата молба.

Настоящият съдебен състав, като съобрази събрания и приобщен по дело доказателствен материал, приема за установени следните фактически положения:

Между страните не е спорно, а и от представените по делото доказателства се установява, че ищецът – И.Х. е работил по трудово правоотношение със „Сен Гобен България“ ЕООД, /с предишно наименование „Сен Гобен Констракшън Продъктс България“ ЕООД/ на длъжността „машинен оператор“ по силата на трудов договор от 29.03.2016 г.

От представената в производството длъжностната характеристика се установява, че трудовите задължения на пострадалия включват: работа с производствени машини; активно включване в производствения процес; отговаря за коректното и правилно изпълнение на поръчките, свързани с оцветяване на пастообразни мазилки, интериорни и екстериорни бои; изготвя и архивира талони от проби с изготвените цветове; отговаря за правилното изпълнение на процесите пакетиране, палетизиране, фолиране на продукцията, произвеждана на територията на завода на СГКП, направление Вебер; спазва установената процедура по осъществяване на качествен контрол и отговаря за точното тегло, напълнено в опаковки, според стандартно заложеното отклонение +/-1.5%; отговаря за правилната и безопасна експлоатация на пакетажната машина и прилежащите ѝ съоръжения и поточни линии; отговаря за правилното и безопасно подреждане на палетите с готова продукция; отговаря за правилното и безопасно стифиране и фолиране на палети; съгласува всички свои действия със своя ресорен ръководител; информира своевременно началник смяна за възникнали проблеми и повреди, свързани с машините и съоръженията, с които работи; работи на смени, когато е необходимо; отговаря за почистването и поддържането на производствените помещения и райони, в съответствие с хигиенно-санитарните и противопожарни изисквания; извършва дейности, свързани с физическо натоварване при необходимост; спазва стриктно правилата за охрана и безопасност на труда в производствения процес; при нужда да бъде пренасочен към други дейности, невключени в основните задължения, когато това се налага; да работи извънредно, когато се налага завършване на неотложни дейности; да е запознат с инструкциите за експлоатация от производителя на оборудването, с което работи и др.

Видно от представените писмени документи – книга за инструктаж по безопасност и

здраве при работа, се установява, че на ИВ. В. Х. са проведени първоначален инструктаж на 28.03.2016 г. и на 18.04.2018 г., извънреден инструктаж на 2.01.2018 г. и периодични инструктажи, съответно на 4.04.2016 г., 24.06.2016 г., 23.12.2016 г., 21.04.2017 г., 23.06.2017 г. и 17.11.2017 г. по безопасност на труда.

В производството е представена застрахователна полица, от съдържанието, на която е видно, че работодателят е сключил групова застраховка за риска „злополука и заболяване“ на 25 мениджъри и 71 –служители за периода от 5.03.2018 г. до 4.03.2019 г., сред които е и И.Х..

В протокол № 1029-03-4892#7 от 5.10.2018 г. за резултатите от извършеното разследване на злополука, станала на 4.06.2018 г., комисията е приела, че основната причина за настъпване на злополуката е проверката, която пострадалият извършва дали работи аспирационната машина, поставяйки дясната си ръка в отвора на роторния клапан. Като възможна причина за настъпване на увреждането е наличието на предпоставки от организационен характер от страна на работодателя за вземане на мерки за минимизиране на риска при работа с машината чрез ограждане на движещите се части с предпазно устройство /л. 24 от делото на ВРС/.

Видно от разпореждане № 55104 от 24.10.2018 г., издадено от НОИ- ТО- София- област, се приема, че декларираното увреждане представлява трудова злополука, на основание чл. 55, ал. 1 КСО. Установява се, че злополуката е станала през работно време, при извършване на служебните задължения. Посочено е, че следствие на токовия удар И.Х. е включил аспирацията, като е решил да провери дали работи и си поставя дясната ръка под нея, като ръката му попада в обсега на въртящите се перки на клапана и се получават „множествени счупвания на матакарпални кости, открито в дясно, следствие на които се е наложило травматична ампутация на 2.3 и 4-ти пръсти. Същото е обжалвано, като с решение № 1040-22-36от 20.11.2018 г. на директора на ТП на НПО – София област е оставено в сила и впоследствие потвърдено с решение № 1191 от 10.10.2018 г., постановено по адм. д. № 35/2019 г. по описа на Административен съд- София област и решение № 3690 от 10.03.2020 г. по адм. д. № 14407/2019 г. на ВАС. В решенията е прието, че дори част от причините да са резултат от непредпазливото поведение на пострадалия, то не може да бъде променен характера на злополуката, както и че не са налице данни за умисъл в действията на пострадалия.

Видно от представеното разпореждане № 031-00-302-1 от 30.01.2019 г. е отпуснато парично обезщетение на служителя, считано от 3.01.2019 г. до 2.09.2019 г. в размер на 32.95 лева на ден, в общ сочен размер на 6655.53 лева. От 4.06.2018 г. до 3.01.2019 г. получил месечно обезщетение от НОИ за временна нетрудоспособност в общ сочен размер 5989.56 лева.

От приетата епикриза, издадена от Клиника „Ортопедия и травматология“ към МБАЛ „Света Анна-Варна“ – Варна, се установява, че И.Х. е хоспитализиран на 4.06.2018 г. с диагноза „множество счупвания на метакарпални кости, открито в дясно“. Поради настъпила некроза на 2, 3 и 4-ти пръст, същите са ампутирани на 11.06.2018 г., като пациентът е изписан на 15.06.2018 г. На 16.08.2018 г. е приет в МБАЛ „Еврохоспитал“ ООД- гр. Варна, за три дни и в УМБАЛ „Света Марина“ ЕАД-гр.Варна за осем дни от 17.05.2019 г.-24.05.2019 г.

От представения амбулаторен лист № 3 от 13.07.2018 г. на АМЦСМП „Транспортен медицински център“ ЕООД – гр. Варна е видно, че на пострадалия му е поставена основна диагноза – разстройство в адаптацията – тревожно депресивна реакция, като му е предписана медикаментозна терапия.

След извършени образни изследвания от МЦ „Св. Анна“ ЕООД – гр. Варна от 4.09.2018 г., на пострадалия му е поставена диагноза-петниста остеопороза на карпалните кости и субхондрална остеопороза на метакарпални кости на дясната ръка.

Видно от представеното експертно решение от 10.12.2018 г., на експертната лекарска комисия към МБАЛ „Света Анна-Варна“ – Варна на И.Х. му е определена временна неработоспособност от 60 % за период от три години, респ. до 1.12.2021 г.

В производството е приобщена и заповед № 390 от 3.01.2019 г. за прекратяване на трудовия договор между страните, на основание чл. 327, ал. 1 КТ поради заболяване и липсата на осигуряване на друга подходяща работа, съобразно предписанието на здравните органи.

Видно от трудов договор № 34 от 19.01.2020 г. И.Х. постъпва на работа при „Агримакс“ ЕООД на длъжността общ работник с уговорено трудово възнаграждение от 610 лева.

В първоинстанционното производство е назначена съдебно-медицинска експертиза, заключението, по която съдът кредитира като обективно, компетентно дадено, съответстващо на останалия доказателствен материал и неоспорено от страните. В същото вещото лице посочва, че на И.Х. е била извършена травматична ампутация на 2, 3 и 4-ти пръст на дясна ръка вследствие травматично съприкосновение с въртящ се твърд остър предмет. Експертът е пояснил, че в началото е направена частична ампутация, но впоследствие, когато се е реализирала гангрена, увредените части са били ампутирани. Посочил е че и при по-спешно оперативно лечение нивото на ампутация би било същото, както и че при извършена рентгенография се установява изразена остеопороза на съществуващите фаланги на пръстите водеща до „зудекова атрофия“, свързана с болки и ограничена подвижност, която следва да се лекува продължително с медикаменти и рехабилитация при липса на гарантиран успех. Експертът е уточнил, че не са налице перспективи за подобряване на обема на захвата на дясната ръка, като основно си служи основно с първия пръст.

От заключението по назначената в първоинстанционното производство, съдебно-психиатрична експертиза, което съдът кредитира като обективно, компетентно дадено, съответстващо на останалия доказателствен материал и неоспорено от страните, се установява, че пострадалият в първите часове и дни след инцидента е развил остра стресова реакция. Експертът е посочил, че симптомите са продължили повече от година и са довели до умерено тежък депресивен епизод, свързан с чувство за срам и вина, потиснато настроение, нежелание за контакти, нарушен сън и апетит, депресивни мисли за безполезност и безперспективност. Към момента на освидетелстването липсва изразена депресивна симптоматика с изключение на усещането за малоценност и ситуационните страхове с характеристика на фобия към режещи предмети. Вещото лице е посочило, че реакцията му на адаптация е преминала вече, оставяйки симптомите и се е развил един депресивен синдром, но към момента една част от тези симптоми са преодолени, като е подобрен съня му. Пояснило е, че при студено време продължава да изпитва болка, т. нар. фантомни болки на мястото на отрязан крайник и понякога са много силни. Експертът е уточнил, че са налице останали малоценностни изживявания, както и изпитване на вина пред близките си, че изпитва някаква вина, че не е успял да предотврати инцидента.

В първоинстанционното производство е назначена съдебно-техническа експертиза, заключението, по която съдът кредитира като обективно, компетентно дадено, съответстващо на останалия доказателствен материал и неоспорено от страните. В същото е посочено, че машината е марка „Доналдсън“, като фабрично за нея не е предвидено поставяне на предпазна решетка. Експертът посочва, че в инструкцията на производителя за употреба на прахоуловителя, е записано, че там където е необходимо той е снабден със съответните ограждения, както и че не е имало заводски поставена решетка. Вещото лице, след извършен оглед е установило, че на 31.08.2018 г. била допълнително поставената решетка, която била запушена и това затруднявало работата на тази машина. Експертът съобразявайки размерите на отвора, е заключил, че не е възможно да се стигне до

съприкосновение между ръката на човек и въртящата се част на машината, ако не се бръкне в самото тяло на ротационния клапан.

В проведеното о. с. з. вещото лице Ив. Инк. е пояснило, че е опитал с рулетка да бръкне да измери разстояние до въртящата част на ротора, което било около 8-10 см, като размерът на отвора е с диаметър около 20 см. Експертът смята, че би следвало да се удължи ръкава и да се постави по-рехава решетка, която да се почиства периодично, доколкото има много едри елементи, които попадат и частици от хартиени чували, които няма как да минат през решетката. Установил е, че машината се намира в отделно помещение, заключено с катинар, като при влизане в помещението следва да се изключи машина преди да се предприемат каквито и да е действия, както е посочено в инструкциите за работа.

В първоинстанционното производство са били допуснати до разпит двама свидетели на страната на ищеца, а именно: Ив.Т.Ив. и Н.-Ат.Д..

От показанията на свидетеля Ив.Ив., която живее на семейни начала от 17 години с пострадалия, се установява, че той сега работи в „Агримакс“, като общ работник. Сочи, че след обаждане от колега на Ив. разбрала, че на 4.06.2018 г. към 16:00 или 16:30 ч., имало токов удар. Отишла до МБАЛ „Св. Анна“ като вече бил настанен в много тежко състояние, уплашен, пожълтял, не говорил, като ръката му била превързана. Споделя, че на следващия ден неуспешно го оперирали, като след седмица поради гангрена, лекарите решили да ампутират пръстите му. Сочи, че стоял около 10 дни в болницата, както и че след два месеца постъпил отново в друга болница за нова операция. Излага, че докато бил в болница му слагали инжекции, а после у дома си вземал хапчета и успокоителни. Споделя, че не искал нищо да говори за инцидента, че през първата година сънувал кошмари доста често, станал по-враждебен, изнервял се, доста отслабнал. Сочи, че през първите 5-6 месеца изпитвал много силни болки, както и че към настоящия момент не приема хапчета и ходи на рехабилитации в хотел „Естрей“. Свидетелката посочва, че доста време не си усещал ръката, като е изтръпвала и не можел да хване нищо. Излага, че след болничния престой заради травмата не го приемали на работа.

От показанията на свидетеля Н.Д. който работи в „Сен Гобен Констръкшън продъкт България“ от 1.07.2016 г. в гр. Костинброд, се установява, че дошъл в гр. Варна около 18:00 ч. на следващия ден. Свидетелят заедно с В.Г. и Ст.Д. отишли да видят мястото на инцидента, като установили, че големия чувал на аспирационната имало ръкавица и две, три капки кръв върху купчината от аспирации. Посочва, че с цел безопасност, машините се пускат ръчно. Сочи, че никой не е казвал на Ив. да пуска машината сам, а началника на смяна се е обадил на поддръжката доколкото единият от компресорите не работел. Машината е аспирационна система „Donaldson“, като не е предвидено да има човешка намеса вътре в тоя роторен клапан освен за ремонт, за поддръжка. Споделя, че ротационният клапан е вграден в тяло - метално тяло, и има отвор с разстояние 10 см. преди лопатките да са достъпни, като ако се постави ръката до него с длан обърната хоризонтално няма проблеми. Сочи, че се осъществяват периодични инструктажи на всеки три месеца, като има и ръководство за експлоатация, устройство и функцията на работата им, както и че всички работни инструкции за безопасна работа са заложили в програмата за периодичните инструктажи, която е одобрена от управителя на дружеството и се осъществява на всеки три месеца. Споделя, че на скелето на машината имало инструкция за безопасност. Излага, че при прекъсване на тока, работникът трябва при възобновяването на работния процес да уведоми първо прекия си ръководител в този случай - началник смяната, че машината не работи и трябва да се отремонтира, или поддръжката или шефа на завода. Сочи, че след инцидента, по препоръка на инспекцията на труда е сложена решетка на машината, въпреки че може да доведе до по-големи неприятности, доколкото се задръства и създава опасност от натрупване на отровни вещества в цеха. Споделя, че фабрично такава решетка не е предвидена за машината. Излага доводи, че при натискане на червен бутон

„Стоп“, роторите продължават известно време да изхвърлят натрупаната вътре в машината аспирация. Сочи, че в инструкцията за безопасност не е отразено, че лопатките на роторния клапан след изключване на аспирацията продължават да се въртят след спиране, но в същата е записано, че при липсата на обучение за работа с машината не следва да се предприемат никакви действия.

При така установената фактическа обстановка, въззивният съд достигна до следните правни изводи:

Съобразно служебно извършената проверка по чл. 269 ГПК, съдът намира, че първоинстанционното решение е валидно и допустимо, като при преценка за правилността му следва да се съобразят посочените в жалбата оплаквания.

Предявеният иск е с правно основание чл. 200 КТ. Съгласно разпоредбата на чл. 200, ал. 1 КТ, за вреди от трудова злополука или професионална болест, които са причинили временна неработоспособност, трайна намалена неработоспособност 50 % и над 50 % или смърт на работника или служителя, работодателят отговаря имуществено независимо от това, дали негов орган или друг негов работник или служител има вина за настъпването им. Отговорността на работодателя по чл. 200 КТ по своята правна характеристика е безвиновна и гаранционно-обезпечителна. Работодателят отговаря за уврежданията, причинени на работника или служителя при изпълнение на неговите трудови задължения, независимо дали тези увреждания се дължат на виновно поведение на длъжностно лице, тъй като работодателят е задължен да осигури безопасни условия на труд и предотврати настъпването на злополуки. Работодателят носи имуществена отговорност както за имуществените, така и за неимуществените вреди, които са пряка и непосредствена последица от трудовата злополука.

Според установената съдебна практика, трудова злополука е всяко внезапно увреждане на здравето, станало през време и във връзка или по повод на извършваната работа, както и при всяка работа, извършена в интерес на предприятието, когато е причинило временна неработоспособност, трайно намалена работоспособност или смърт /така Решение № 633 от 1.11.2010 г. на ВКС по гр. д. № 855/2009 г./

По настоящото дело липсва спор, че злополуката, настъпила на 12.12.2019 г., при която ищецът И.Х. е получил травматични увреждания, изразяващи се в множествени счупвания на матакарпални кости, открито в дясно, следствие на които се е наложило травматична ампутация на 2.3 и 4-ти пръсти, е трудова по смисъла на чл. 55 КСО, тъй като е станала през работно време и при повод и изпълняване на задълженията му като заварчик в ответното дружество. С разпореждане от 24.10.2018 г. по реда на КСО е констатирано настъпването на трудова злополука на 4.06.2018 г., като е прието за установено, че при извършване на служебните си задължения, пострадалият е включил аспирацията, като е решил да провери дали работи и си поставя дясната ръка под нея, като ръката му попада в обсега на въртящите се перки на клапана.

Съдът счита, че по време и непосредствено след злополуката ищецът е изпитвал силни болки и страдания с оглед получените множествени счупвания на матакарпални кости на дясната ръка. Получените травматични увреждания са наложили извършването на няколко хирургични интервенции, вкл. и премахване на 2, 3 и 4-ти пръст на дясната ръка и продължителен оздравителен процес. Същите съобразно изложеното от вещото лице, биха настъпили в същия обем и при своевременно предприета хигургическа интервенция. Затова и наведеното възражение във въззивната жалба на работодателя в тази насока, се явява неоснователно. По време на злополуката, оперативното лечение и след това И.Х. е търпял силни болки и страдания, а настъпилото физическо увреждане е причинило негативни изживявания и емоции.

Следователно, налице е основание за да бъде ангажирана отговорността на работодателя по реда на чл. чл. 200, ал. 1 КТ, тъй като се установява кумулативното наличие на всички елементи на този институт - увреждане на здравето на работника, което е внезапно по своя характер; злополуката е настъпила по време на изпълнявана от работника работа по трудово правоотношение с работодателя; в резултат на увреждането от злополуката, пострадалият е с намалена работоспособност от 60 %.

При така установената фактическа обстановка, е безспорно, че ищецът е претърпял неимуществени вреди от трудовата злополука. Съобразно разпоредбата на чл. 52 ЗЗД размерът на обезщетението за неимуществени вреди трябва да е съобразен с обществения критерий за справедливост. Неимуществените вреди нямат парична оценка, поради което обезщетението за тях се определя по вътрешно убеждение от съда. Справедливостта, като критерий за определяне паричния еквивалент на моралните вреди, включва винаги конкретни факти, относими към стойността, която засегнатите блага са имали за своя притежател. В този смисъл справедливостта по смисъла на цитираната разпоредба не е абстрактно понятие, а тя се извежда от преценката на конкретните обстоятелства, които носят обективни признаци - характер и степен на увреждането, начин и обстоятелства, при които е получено, последици, продължителността и степен на интензитета на болките и страданията /така ППВС № 4/68 г./. Принципът на справедливост включва в най-пълна степен обезщетяване на вредите на увреденото лице от вредоносното действие съобразно естеството и интензитета на претърпените телесни болки и душевни страдания.

Настоящият състав като съобрази възрастта на пострадалия – на 35 г. към момента на увреждането, интензитета на претърпяните болки и страдания по време и непосредствено след злополуката /множествени счупвания на матакарпални кости на дясната ръка, последвалите оперативни лечения за премахване на 2, 3 и 4-ти пръст, които водят до непълноценен захват на ръката, доколкото си служи единствено с първия пръст/, временна нетрудоспособност, продължила повече от шест месеца, трайно намалената работоспособност за период от три години, изживените физически и емоционални страдания, липсата на приключване на оздравителния процес – повече от три години след злополуката, липсата на перспективи за подобряване на обема на захвата на дясната ръка, намаление в обема на мускулатурата и силна болезненост в областта на ампутационните чукани, настъпилото усложнение, първоначалния тежък стрес и разстройство в адаптацията и депресивна реакция, продължила повече от година, довела до умерено-тежък депресивен епизод, а към настоящия момент – развито усещане за малоценност и ситуационни страхове, свързани с фобия към режещи предмети, довело до значителна промяна в качеството на живот на ищеца, необходимостта от медикаментозно лечение, физиотерапия и рехабилитация и психотерапия, смущенията в съня, продължили повече от една година, социалната му изолация, липсата на апетит, довела до значително редицуране на теллото, тревожността за бъдещето му и за възможността да издържа семейството си, както и да покрива задълженията си към банкови институции, чувството за вина пред близките си, както и икономическото състояние в страната, намира, че всички изброени обстоятелства ценени в тяхната съвкупност дават основание да се приеме, че размерът на обезщетението за неимуществени вреди възлиза на **80 000 лева**. В тази насока са и ориентирите в съдебната практика при затрудняване на хватателната функция на ръката - Решение № 290 от 18.11.2015 г. на ВКС по гр. д. № 15/2015 г., IV г. о., ГК и при ампутация на два пръста /палец и показалец/ - Решение № 186 от 21.10.2019 г. на ВКС по гр. д. № 246/2019 г., III г. о., ГК, поради което неоснователни се явяват доводите на работодателя за завишен размер на същото.

По повод на релевираното възражение за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия по смисъла на чл. 201, ал. 2 КТ, чрез проява на

груба небрежност, съдът намира следното:

В конкретния случай са изложени твърдения, че вредоносният резултат е настъпил вследствие на поведение на пострадалия, изразяващо се в неспазване на правилата за безопасност и здраве при работа.

В относимата практика на касационната инстанция, се приема, че отговорността може да се намали при съпричиняване, когато работникът е съпричинил злополуката при груба небрежност. Грубата небрежност е форма на вината, при която работникът или служителят не е положил дължимата грижа за безопасност, каквато и най- небрежният би положил. Доколкото се касае за количествена разлика между грубата и обикновената небрежност, грубата небрежност е налице, когато не е положена никаква грижа за безопасност, защото дори и най- небрежният би положил някаква грижа /така Решение № 186 от 21.10.2019 г. на ВКС по гр. д. № 246/2019 г., III г. о., ГК, Решение № 1884 от 14.12.2005 г. на ВКС по гр. д. № 1404/2003 г., III г. о., Решение № 510 от 30.11.2010 г. на ВКС по гр. д. № 1923/2009 г., IV г. о., ГК и др./.

Пострадалият не е бил оправомощен да извършва поправка на машината, респ. проверка дали работи след констатираното несработване на един от компресорите след натискане на бутона за стартиране на системата, т. е. касае се за осъществени действия извън длъжностната му характеристика и компетенции. Също така, следва да бъде съобразено и обстоятелството, че работодателят е отделил машината в самостоятелно помещение, поради което не следва да се кредитират доводите за ограничаване на достъпа до машината. Следва да бъде съобразено и обстоятелството, че машината при осъществяване на работата си не изисква човешка намеса, изключая на стартирането ѝ посредством натискането на зеления бутон. Нещо повече, от заключението на вещото лице по назначената съдебно-техническа експертиза, след запознаване с инструкцията на производителя за употреба на прахоуловителя, се установява, там където е необходимо машината фабрично е снабдена със съответните ограждения, поради което не следва да се кредитират доводите за неосигуряване на подходящи средства при аварийно спиране от страна на работодателя. Отделно от това, с поставянето на инструкция на скелето на самата машина, работодателят е способствал за минимизиране на риска от увреждания. В съдържанието на инструкцията /л. 94 от делото на ВРС/ изрично е посочено, че инсталацията следва да се използва само, ако е в техническа изправност, както и че ремонтът и поддръжката се извършват единствено от оторизирани специалисти и квалифициран персонал. Макар да е имал разрешение да натисне зеления бутон за стартиране на системата, дейност, която ежедневно е извършвал и не се характеризира с висока степен на опасност, последващо предприетите от пострадалия действия по проверка на причините за несработване на единия от компресорите са извършени самоволно. Затова и съдът не кредитира доводите на въззивника – И.Х., че последващите действия са били извършени въз основа на дадено разрешение от началник-смяната на предприятието. С извършването самоволно предприето последващо действие по проверка на причините за несработване на компресора, преди да дойде екипът по поддръжката, И.Х. е претърпял злополуката.

В конкретния случай, от заключението на вещото лице по назначената в първоинстанционното производство съдебно-техническа експертиза се установява, че не е възможно твърдяното от ищеца увреждане да настъпи ако той постави ръката си под машината, а е необходимо той да бръкне вътре в тялото на ротационния клапан, за да достигне въртящата част на ротора, която била на 8-10 см навътре в тялото. С това поведение, пострадалият се е поставил в ситуация на повишен риск, застрашавайки живота и здравето си, преимуществено в резултат на собственото си поведение. Действията му, изразяващи се в пъхане на ръката си в отвора на роторния клапан, сочат на висока степен на съпричиняване на вредите, настъпили в резултат на проявената от работника груба

небрежност, свързана с нарушение на разпоредбите на чл. 126, т. 5 и т. 6 КТ и чл. 33 ЗЗБУТ, а именно: да спазва техническите и технологическите правила, правилата за здравословни и безопасни условия на труд, както и са полага грижа за здравето и безопасността си. Нарушаването на основни правила за безопасна работа, пренебрегването на изрични забрани, за които ищецът е бил инструктиран, представлява неполагане на грижата, която би положил и най-небрежният човек при изпълнение на тази работа. Ето защо, следва да се приеме, че увреждането е настъпило при липса на проявено елементарно старание на ищеца, както и на внимание за елиминиране на риска от увреждане вследствие на трудова злополука.

Вън от горното, следва да се посочи, че възражението на пострадалия, че не е бил инструктиран, се явява неоснователно. От представената в производството книга за инструктаж е видно, че на И.Х. са провеждани множество инструктажи, както първоначален на 28.03.2016 г. и на 18.04.2018 г., така и последващи периодични – 4.04.2016 г., 24.06.2016 г., 23.12.2016 г., 21.04.2017 г., 23.06.2017 г. и 17.11.2017 г., както и извънреден на 2.01.2018 г., съобразно практиката в предприятието на работодателя. Поставените в книгата за инструктаж подписи не са били оспорени от страна на пострадалия. Наведените доводи, че първоначалният инструктаж бил проведен един ден преди подписване на трудовия договор, както и че не е представена книгата за първоначалния инструктаж, не могат да доведат до различен извод от горереформирания, че действително било, то при първоначалния, извънредния или периодичните инструктажи, пострадалият е бил запознат с правилата за безопасност на труда. Използването на работодателя на една книга за всички провеждани инструктажи, не представлява такова нарушение, което да доведе до извод за липсата на проведен инструктаж, доколкото изрично в книгата в съответната графа е посочван коректно вида на инструктажа. Нещо повече от събраните гласни доказателствени средства, посредством разпит на свидетеля Н.Д. се установява, че всички работни инструкции за безопасна работа са заложили в програмата за периодични инструктажи, които съобразно вътрешната практика на работодателя се осъществяват на всеки три месеца. Затова и съдът намира, че доводите на И.Х., че не е бил инструктиран с общите правила за безопасност, не следва да бъдат кредитирани.

Също така, доводите на въззивника, че от инструкцията за безопасност не било ясно, че са налични открити и леснодостъпни части в роторния клапан, както и че перките продължават да се въртят след изключване на машината, не следва да бъдат кредитирани. От заключението на вещото лице се установява, че перките на роторния клапан са на около 8-10 см. навътре в самото му тяло, което е с отвор около 20 см. Затова и не може да се възприемат доводите, че същите са открити или леснодостъпни. Останалите твърдения за липсата на указания, че започват да се въртят след изключване на машината, също не могат да бъдат съобразени. Същите не могат да доведат до различен извод, поради обстоятелството, че от съвкупността на събраните по делото доказателства се установява, че системата е била стартирана след натискане на зеления бутон за това.

На следващо място, съставът на съда съобрази и заключението на вещото лице по назначената съдебно-техническа експертиза, в частта, в която е пояснено, че фабрично машината не е била произведена с предпазна решетка, като при осъществения инцидент е съществувала възможност за неправомерен достъп до движещите се части на роторния клапан. Посочило е, че в препоръките на производителя е заложило, че за целите за безопасност, където е необходимо, прахоуловителят е снабден с фиксирани ограждения, като отстраняването им и всяка следваща работа следва да се осъществяват след вземането на подходящи предпазни мерки за гарантиране на безопасността. Затова и съдът намира, че работодателят от своя страна, не е имал задължение по чл. 186, ал. 1 от Наредба № от 23.09.1999 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване, за ограждане на движещите се части на работното оборудване, които създават риск за злополуки с предпазни устройства,

осуetyаващи достъпа до опасните зони, или се снабдяват с устройства, спиращи движението им при достигане на опасната зона от човек или предмети. От заключението на вещото лице, обаче се установява, че с поставянето на такава предпазна решетка се възпрепятства възможността за абсорбиране на по-големите частици, което води до повишаване на запрашеността, както и създава пречки за безопасното изпълнение на трудовите задължения. Затова и съдът намира, че работодателят не е имал задължението да модифицира машината, която фабрично не е била снабдена с такава решетка, като последващото поставяне на такава затруднява ефективността на работата на машината, както и създава предпоставки за повишаване на запрашеността на работното място.

Въпреки това, макар и машината фабрично да не е разполагала с предпазна решетка в ротора, съгласно чл. 165, ал. 3 от наредбата при използване на работното оборудване, където не е възможно изцяло да се изключи рискът за безопасността и здравето на работещите, работодателят е следвало да вземе подходящи мерки за минимизиране на рисковете. Също така, работодателят на основание чл. 16, ал. 1, т. 5 и т. 6 ЗЗБУТ е следвало да създаде необходимата организация за осъществяване на наблюдението и контрола по изпълнението на планираните мерки, както и са да осигури ефективен контрол за извършване на работата без риск за здравето и по безопасен начин. Настоящият съдебен състав, намира, че с неизпълнението на горните задължения, в частност, тези, свързани с минимизиране на риска от увреждане и осъществяването на ефективен контрол от страна на началник-смяната спрямо работниците и служителите, работодателят също е способствал за настъпването на травматичното увреждане на И.Х..

Ето защо, с оглед конкретните обстоятелства и механизма на настъпване на злополуката, следва да се приеме, че причините за настъпването на травматичното увреждане се намират, както у служителя, така и у работодателя. Служителят е действал при груба небрежност, тъй като не е положил никакви грижи за безопасност, поради което възражението по чл. 201, ал. 2 КТ за намаляване на обезщетението е основателно. При съпоставянето на причините, довели до увреждането, се установява, че вредоносният резултат е настъпил при значителен обективен принос от страна на пострадалия, поради което процентът на съпричиняването от страна на И.Х. е в размер на 75 %, респ. 25 % за работодателя. Затова и следва да се приеме, че релевираното защитно възражение за съпричиняване по чл. 201, ал. 2 КТ на работодателя, се явява частично основателно и като такова следва да бъде съобразено до горепосочения размер.

По повод на претенцията за заплащане на обезщетение за имуществени вреди, съдът намира следното:

В относимата съдебна практика се приема, че вредата по смисъла на чл. 200 КТ представлява разликата между трудовото възнаграждение, което работникът или служителят би получил, ако беше здрав и работеше, и полученото обезщетение и/или пенсията по общественото осигуряване, респективно възнаграждението, получавано от него на по-ниско платена длъжност вследствие наличието на професионалното заболяване и трудоустрояването.

В практиката на касационната инстанция е застъпено разбирането, че основната заплата и допълнителните трудови възнаграждения образуват брутното трудово възнаграждение и по силата на чл. 245 КТ именно то се дължи от работодателя на работника/служителя. С оглед на това и определянето на обезщетението по чл. 200, ал. 3 КТ за пропуснатата полза се извършва на базата на това възнаграждение, без приспаднатия от него данък по ЗДДФЛ и определените със закон вноски за социално осигуряване. Това е така, тъй като по принцип данъците и вноските за социално осигуряване са в тежест на работника/служителя, определят се на базата на брутното му трудово възнаграждение и се удържат от него, но едва при плащането му. По същия начин, ако за обезщетението по чл. 200 КТ са предвидени такива публични задължения, те ще се удържат /от работодателя или

от съдебния изпълнител/ от обезщетението при изплащането му /в този смисъл Решение № 335 от 10.01.2012 г. на ВКС по гр. д. № 1230/2010 г., IV г. о., ГК/. Ето защо, следва да се приеме, че осигуровките не следва да бъдат приспаднати от размера на брутното трудово възнаграждение при определяне на разликата между него и получаваното обезщетение за неработоспособност, поради което и не следва да бъдат кредитирани доводите на работодателя за приспадането им.

В производството се претендира заплащането на обезщетение за причинени имуществени вреди, вследствие на трудовата злополука, формирано като 1/. сбор от разликите между брутното трудово възнаграждение, получавано от ищеца преди злополуката и обезщетението за временна неработоспособност за периода от 4.06.2018 г. до 3.01.2019 г. в размер на 457.44 лева, 2/. получаваното парично обезщетение за безработица по 32.95 лева дневно за периода от 3.01.2019 г. до 2.09.2019 г. в размер на 712.47 лева, както и 3/. сумата от 4144 лева за периода от 2.09.2019 г. до 19.01.2020 г., в който не е получавал доходи, ведно със законна лихва за забава върху нея от датата на подаването на исквата молба до окончателното изплащане.

Настоящият съдебен състав, при преценка на първите две претенции намира, че същите са основателни в пълните заявени размери, респ. от 457.44 лева и 712.47 лева. Този извод следва от обстоятелството, че видно от представеното допълнително споразумение от 24.01.2018 г. /л. 19 от делото на ВРС/, размерът на основното трудово възнаграждение на И.Х. е в размер на 921 лева, респ. за периода от 4.06.2018 г. до 3.01.2019 г. /7 седем месеца/, той би получил трудово възнаграждение в общ размер на 6447 лева, а за периода от 3.01.2019 г. до 2.09.2019 г. /осем месеца/ - 7368 лева.

В относимата съдебна практика на касационната инстанция се приема, че обезщетението от общественото осигуряване компенсира загубата на трудовото възнаграждение, поради което следва да се приспадне от присъденото обезщетение за пропуснати ползи, причинени от трудовата злополука и изразяващи се в неполучено трудово възнаграждение /така Решение № 54 от 23.04.2019 г. на ВКС по гр. д. № 3649/2018 г./. В производството работодателят не оспорва получаването на сочените от пострадалия обезщетения. Затова и от горепосочените суми следва да бъдат приспаднати посочените от работника и неоспорени от страна на работодателя размери на получените обезщетения от НОИ за временна неработоспособност, за първия период в размер на 5989.56 лева, а за втория – 6655.53 лева /по 32.95 лева дневно, съобразно разпореждане № 031-00-302-1 от 30.01.2019 г. на НОИ – ТП – Варна – л. 72 от делото на ВРС/. Затова и съставът на съда след приспадането, намира за основателни претендираните обезщетения за имуществени вреди, претърпени от пострадалия, формирани като 1/. сбор от разликите между брутното трудово възнаграждение, получавано от ищеца преди злополуката и обезщетението за временна неработоспособност за периода от 4.06.2018 г. до 3.01.2019 г. в размер на **457.44 лева** и 2/. получаваното парично обезщетение за безработица по 32.95 лева дневно за периода от 3.01.2019 г. до 2.09.2019 г. в размер на **712.47 лева**.

По повод на искането за заплащане на обезщетение за имуществени вреди в размер на сумата от 4144 лева за периода от 2.09.2019 г. до 19.01.2020 г., съдът съобрази следното:

Безспорно в производството, в че след изтичане на срока, определен с разпореждане № 031-00-302-1 от 30.01.2019 г. на НОИ – ТП – Варна – 2.09.2019 г. до постъпване на нова работа – 19.01.2020 г., И.Х. не е получавал обезщетение за времена неработоспособност и/или пенсия. Не са събрани доказателства, а и не са релевирани твърдения, че същият след прекратяване на трудовото си правоотношение със „Сен Гобен България“ ЕООД на 3.01.2019 г. се е регистрирал в Бюрото по труда или пък е подал искане за отпускане на пенсия поради инвалидност. Доколкото пострадалият е с трайно намалена работоспособност от 60 %, считано до 1.12.2021 г., то същият е могъл да упражни правото си на пенсия за инвалидност по реда на чл. 71 КСО. Съгласно разпоредбата на чл. 22 от Наредбата за

осигурителния стаж, правото на пенсия се поражда от датата на инвалидизирането, поради което ирелевантно се явява поведението на работодателя във връзка с обжалване на разпорежданията на НОИ. Затова и като не е положил дължимата грижа за проявяване на активност във връзка с отпускането на пенсия за инвалидност, пострадалият сам се е поставил в положение да не получава каквито и да е обезщетения от НОИ, което положение не следва да бъде толерирано, респ. присъждано обезщетение, което ако беше положил необходимата грижа би получил.

Съобразно ЗБДОО за 2019 г. и за 2020 г., размерът на минималната пенсия по чл. 79, ал. 4, вр. с чл. 70, ал. 12 КСО, възлиза на 219.43 лева/месечно. Ето защо, от общия претендиран размер на обезщетението за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди от 4144 лева следва да бъде приспаднал размера на минималната пенсия за релевантния период в размер на 219.43 лева/месечно или 997.58 лева. След приспадане на тази сумата от общо претендираната сума от 4144 лева, представляваща размер на трудовото възнаграждение, обезщетението за имуществени вреди за периода от 2.09.2019 г. до постъпване на нова работа – 19.01.2020 г. възлиза на **3146.42 лева**.

С оглед на горното, общият размер на дължимото обезщетение за имуществени вреди за целия период от датата на трудовата злополука - 4.06.2018 г. до датата на постъпване на нова работа - 19.01.2020 г., възлиза на **4316.33 лева**. След приспадане на определения по-горе процент на съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия от 75 %, дължимото му обезщетение за имуществени вреди възлиза на **1079.08 лева**.

С оглед на горното, искът за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди се явява основателен до размера на сумата от 20 000 лева, респ. неоснователен за горницата до претендираните 80 000 лева, като искът за заплащане на обезщетение за имуществени вреди се явява основателен за сумата от 1079.08 лева и неоснователен за горницата до 5 313.91 лева.

Предвид гореизложеното, поради съвпадане на изводите на двете съдебни инстанции, първоинстанционното решение се явява правилно и като такова следва да бъде потвърдено.

Относно съдебно-деловодните разноски:

При този изход от делото, а именно- оставянето без уважение и на двете въззивни жалби, настоящият съдебен състав намира, че сторените от страните разноски следва да останат така, както са извършени от всяка една от тях /така определение № 53 от 17.01.2014 г., постановено по гр. д. № 115/2014 г. на ВКС, определение № 84 от 26.02.2019 г., постановено по гр. д. № 2262/2018 г. на ВКС, определение № 525 от 2.07.2014 г., постановено по гр. д. № 3702/2014 г. на ВКС/. В практиката на касационната инстанция е приемано също, че в разглеждания случай, всяка една от страните по делото е упражнила неоснователно правото си на въззивна жалба, а това само по себе си изключва наличието на основание за присъждане на направените от тях разноски във въззивната инстанция, което би било налице само при пълно или при частично уважаване на същите /в този смисъл определение № 575 от 15.09.2014 г., постановено по т. д. № 1972/2014 г. на ВКС/. Затова съдебно-деловодните разноски за настоящото производство не следва да се разпределят и следва да останат за страните, така както са направени от тях.

Воден от изложените мотиви, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 262718 от 29.10.2021 г., постановено по гр. д. № 12651/2020 г. по описа на Районен съд – Варна.

Решението е постановено при участието на трето лице помагач на страна на „Сен Гобен България“ ЕООД– „Дженерали застраховане“ АД, ЕИК: 030269049.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС, в едномесечен срок от съобщаването му на страните по реда на чл. 280, ал. 1, респ. ал. 2 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____